

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: Z. N.
nar. X
bytem X

zastoupen Mgr. Ivo Škola, advokát
sídlem Riegrova 12, 779 00 Olomouc
proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2020/188437-921, č. j. MPSV-2021/121919-921

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.7. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2020/188437-921, č. j. MPSV-2021/121919-921 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně (dále také jen „Úřad práce“) ze dne 11. 8. 2020, č.j. 44270/2020/ZNO (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím bylo na základě opětovného posouzení nároku na příspěvek na péči v řízení vedeném z moci úřední rozhodnuto o tom, že příspěvek na péči bude i nadále poskytován ve výši 12 800 Kč měsíčně od měsíce července 2019.

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno následující. Podle výsledku posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 4. 9. 2019 posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále také jen „OSSZ“) bylo stanoveno, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 4 základní životní potřeby (stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). Tím podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni (lehká závislost).
3. Žalovaný shrnul vývoj správního řízení v předmětné věci. Poprvé o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ve věci rozhodl prvotním rozhodnutím o odvolání ze dne 13. 1. 2020, č.j. MPSV-2020/7412-921, jímž napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu práce k novému projednání. Úřad práce následně dne 4. 3. 2020 provedl nové sociální šetření, kdy byla zjišťována schopnost samostatného života v jejím přirozeném sociálním prostředí. Podle výsledku posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 16. 3. 2020 bylo stanoveno, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 7 základních životních potřeb.
4. Úřad práce následně požádal OSSZ Znojmo o doplňující posouzení stupně závislosti ve vztahu k námitkám zmocněnce uvedeným v písemném vyjádření ze dne 27. 4. 2020 a řízení přerušil do doby doručení nového posouzení. Dne 27. 5. 2020 byl Úřadu práce doručen posudek OSSZ ze dne 18. 5. 2020. Podle výsledku posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči bylo stanoveno, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 7 základních životních potřeb. K opětovným námitkám žalobkyně Úřad práce následně požádal OSSZ Znojmo o vypracování doplňujícího posouzení stupně závislosti ve vztahu k námitkám zmocněnce uvedeným v písemném vyjádření ze dne 2. 6. 2020 a řízení přerušil do doby doručení nového posouzení. Podle výsledku posouzení stupně závislosti ze dne 18. 6. 2020 pro účely příspěvku na péči bylo stanoveno, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 7 základních životních potřeb. Tím podle ustanovení § 8 zákona o sociálních službách jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost).
5. Následně Úřad práce vydal předmětné prvostupňové rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto na základě opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči příspěvek poskytovat ve výši 12.800 Kč měsíčně od července 2019 s odůvodněním, že

opětovným posouzením nároku a výše příspěvku na péči bylo zjištěno, že podle ustanovení § 8 zákona o sociálních službách jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost).

6. Žalovaný přerušil řízení za účelem vypracování posudku PK MPSV. PK MPSV jednala bez přítomnosti žalobkyně a zmocněnce, kterého písemně informovala o skutečnosti, že po prostudování podkladové dokumentace dospěla k závěru, že tato je dostatečná k projednání věci v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. PK MPSV byla věcně příslušná a usnášení schopná. Podle posudku PK MPSV ze dne 11. 11. 2020 k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyla schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb. Tento stav trval i k datu 1. 7. 2019. Platnost posouzení je stanovena trvale.
7. PK MPSV zhodnotila, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 8 základních životních potřeb: orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
8. Dne 25. 11. 2020 bylo žalovanému doručeno vyjádření zmocněnce ze dne 25. 11. 2020, ve kterém zmocněnec uvedl, že žalobkyně se neztotožňuje se závěrem PK MPSV, dle kterého by měl být schopna zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Dále namítl také potřebu pomoci a dohledu nad provedením očisty po použití toalety a výměnu menstruačních vložek. Dále dne 11. 1. 2021 byl žalovanému doručen nález klinického psychologa PhDr. H. ze dne 7. 1. 2021. Proto žalovaný vyžádal doplnění posudku PK MPSV, které bylo podáno ze dne 13. 1. 2021, kde byly zcela potvrzeny závěry prvotního posudku ze dne 11. 11. 2020.
9. K opětovným námitkám zmocněnce žalobkyně žalovaný vyžádal druhé doplnění posudku PK MPSV, které bylo podáno ze dne 24. 3. 2021. PK MPSV nově hodnotila také zprávu MŠ, ZŠ a PŠ ze dne 25. 1. 2021 (Mgr. K. Š., třídní učitelka). PK MPSV dospěla k témuž závěru, jako v předchozích dvou posudcích. K opětovným námitkám zmocněnce žalobkyně byl žalovaným vyžádán nový posudek PK MPSV, pracoviště v Praze ze dne 16. 6. 2021. PK MPSV dospěla ke shodným závěrům jako PK MPSV v Brně, s tím, že PK MPSV vzhledem k tíži postižení stanovuje i při adaptivním chování posuzované platnost tohoto posudku omezeně, neboť existuje vlivem další péče možnost zvládnutí některých oblastí s využitím zachovaného potenciálu posuzované v budoucnu i při neměnnosti a neléčitelnosti samotného podkladu základního postižení. PK MPSV předpokládá zásadní potíže např. v komplexní oblasti péče o domácnost, stejně tak je problematická oblast osobních aktivit, ale na druhé straně nepředpokládá vzhledem k tíži mentální retardace zvládnutí oblasti orientace při nedostatku duševních kompetencí, ale například u nyní uznané oblasti oblékání a obouvání, či stravování jistě existuje předpoklad pozitivního vývoje, a to i za maximalistického využití např. spolupráce psychologa či ergoterapeuta při vedení ve snaze zvládnout základní činnosti sebeobsluhy.

10. Žalovaný vyhodnotil komplexně zjištěný skutkový stav a vyjádřil se k jednotlivým základním životním potřebám. Ke skutečnostem namítaným v odvolání týkajících se toho, že OSSZ neměla v dokumentaci zprávu MUDr. P. M. ze dne 14. 5. 2019 žalovaný sděluje, že tuto lékařskou zprávu měla PK MPSV k dispozici a náležitě ji prostudovala a zhodnotila.
11. Ke skutečnostem uvedeným v odvolání a v písemných vyjádřeních týkajících se toho, že nutnost pomoci poskytované žalobkyni při základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby je každodenní, žalovaný sděluje, že PK MPSV s potřebou každodenní pomoci při výkonu fyziologické potřeby nesouhlasí. V posudku ze dne 16. 6. 2021 PK MPSV uvedla, že u žalobkyně je diagnostikována středně těžká mentální retardace, nikoli těžká nebo hluboká mentální retardace, přičemž i osoby s těžkou mentální retardací lze za určitých okolností dlouhodobým nácvikem zacvičit k elementárním hygienickým návykům. Ze zdravotnické dokumentace nevyplývá objektivní posudkově-medicínský podklad, pro který by posuzovaná nebyla schopna nácviku očisty. PK MPSV sdělila, že žalobkyně neužívá každodenní inkontinenční pomůcky. Výměna menstruačních pomůcek není potřebou každodenní. Jestliže zmocněnec argumentuje ve svém vyjádření ze dne 25. 11. 2020 tím, že u některých aktivit – například v oblasti tělesné hygieny – mají některé skupiny v populaci menší frekvenci výkonu dané aktivity, ačkoli je jinak tato aktivita povahou každodenní (např. bezdomovci), je třeba hodnotit i u těchto osob danou aktivitu z hlediska každodennosti. To však není případ menstruačních pomůcek (pokud jsou užívány v rámci menstruace; nelze vyloučit, že některé osoby využívají menstruační pomůcky i při určité inkontinenci přes konstrukční rozdíly oproti pomůckám primárně určeným k řešení inkontinence, stejně tak existují hygienické pomůcky, kde i obchodník do jisté míry připouští efekt užití pomůcky při menstruaci i při inkontinenci). Podstatné je, zda daná činnost je svou povahou každodenní. Nelze tuto oblast tedy uznat jako každodenní stejně tak, jako např. nelze uznat takový funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který je spjat třeba s jedním ročním obdobím (např. možnost velmi vysokých teplot v létě), a který nesplňuje v tomto ohledu funkčním dopadem kritérium dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
12. Ke skutečnostem uvedeným v odvolání a v písemných vyjádřeních týkajících se základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby žalovaný sděluje, že PK MPSV se k této základní životní potřebě podrobně vyjádřila v posudkovém zhodnocení ze dne 16. 6. 2021, kdy se vyjádřila k námitkám uvedeným v odvolání i v průběhu odvolacího řízení v písemných vyjádřeních a uvedla, že jestliže v minulosti byla uznána oblast výkonu fyziologické potřeby v roce 2013, nelze automaticky předpokládat uznání i v současné době. PK MPSV konstatuje, že u posuzované je zjištěna středně těžká mentální retardace, pro kterou není signifikantní, že by dlouhodobým nácvikem nebyl dotyčný jedinec schopen elementárních hygienických návyků. Dále žalovaný podrobně s odkazem na posudky PK MPSV hodnotil závěry psychologa ze dne 7. 1. 2021 a zprávu ze školy ze dne 25. 1. 2021 ve světle zjištění plynoucích ze sociálního šetření a posudkových kritérií.

13. PK MPSV zdůraznila, že není úkolem psychologa hodnotit posudkové indikace ve věci posuzování pro účely zjištění stupně závislosti, které má konkrétní posudková kritéria a náleží lékařské posudkové službě, a nadto je nutno vždy vnímat také obsah a kontext jednotlivých informací, které má psycholog k dispozici. Pro lékařskou posudkovou službu je podstatné objektivní vyšetření daného specialisty, případně objektivní závěr o tíži postižení mentálního deficitu apod. PK MPSV koreluje údaje ve vztahu ke konkrétní oblasti a k dalším podkladům. Například je v záznamu psychologa uvedeno, že posuzovaná nechápe, co je po posuzované požadováno. Je nutno v rámci hodnocení spolupráce při vyšetření odlišit, zda jsou po posuzované požadovány jednoduché úkoly, které má posuzovaná dlouhodobým trpělivým nácvikem alespoň základním způsobem zvládnuty, či zda jde o úkony, které nacvičeny takto nemá, protože právě tíže mentální retardace je taková, že je posuzovaná schopna jednoduchých úkonů schopna po adekvátním trpělivém nácviku. I vyjádření psychologa je třeba korelovat v kontextu dané oblasti a dalších podkladů. Dle vyjádření třídní učitelky ze dne 25. 1. 2021 je třeba dopomoci s očištěním, nicméně dle opakovaného sociálního šetření ze dne 4. 3. 2020 zaměřeného na schopnosti sebeobsluhy je posuzovaná schopna očištění. Ne vždy je vykonán úkon dostatečně, ale jinak posuzovaná dojde na WC včas – posuzovaná je tedy schopna vyhodnotit danou potřebu a dále je uvedeno, že posuzovaná očištění zvládá sama, ale otec kontroluje, protože ne vždy vykoná posuzovaná očištění dostatečně, což lze zvláště při skutečnosti, že posuzovaná v rámci této oblasti spolupracuje, dále zlepšovat co do kvality provedení, například zesílenou vrstvou toaletní hygienické pomůcky (přičemž PK MPSV dále zdůrazňuje, že ani občasné selhání v kvalitě provedení očištění není posudkovým kritériem).
14. Žalovaný s odkazem na PK MPSV zdůraznil, že je diagnostikována středně těžká mentální retardace, nikoli těžká nebo hluboká mentální retardace, přičemž i osoby s těžkou mentální retardací lze za určitých okolností dlouhodobým nácvikem zacvičit k elementárním hygienickým návykům. PK MPSV doplňuje, že posuzovaná neužívá každodenní inkontinenční pomůcky. Výměna menstruačních pomůcek není potřebou každodenní. Nelze tuto oblast tedy uznat jako každodenní stejně tak, jako např. nelze uznat takový funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který je spjat třeba s jedním ročním obdobím (např. možnost velmi vysokých teplot v létě), a který nesplňuje v tomto ohledu funkčním dopadem kritérium dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Ke skutečnostem uvedeným v odvolání a v písemných vyjádřeních žalobkyně týkajících se toho, že závěry posudků OSSZ i PK MPSV jsou v rozporu s posudkem OSSZ, na základě kterého byla dříve uznána základní životní potřeba výkon fyziologické potřeby za nezvládanou, žalovaný sděluje, že jak uvedla i PK MPSV ve svém posudku ze dne 16. 6. 2021, jestliže v minulosti byla uznána oblast výkonu fyziologické potřeby v roce 2013, nelze automaticky předpokládat uznání i v současné době. PK MPSV konstatuje, že u posuzované je zjištěna středně těžká mentální retardace, pro kterou není signifikantní, že by dlouhodobým nácvikem nebyl dotyčný jedinec schopen elementárních hygienických návyků. Dle PK MPSV u posuzované není zjištěno takové psychické postižení, které by mělo za následek takovou sociální dezintegraci, která by mohla být příčinou nezvládnutí oblasti výkonu fyziologické potřeby.

16. Ke skutečnostem uvedeným v odvolání a v písemných vyjádřeních týkajících se toho, že posudkovými lékaři jsou bagatelizovány závěry provedeného sociálního šetření žalovaný sděluje, že PK MPSV koreluje subjektivní údaje a sociální šetření s objektivně zjištěným zdravotním stavem těžkého funkčního dopadu až úplného postižení. Tento korelát nelze označit za bagatelizaci sociálního šetření, neboť právě tato korelace je stěžejní při zkoumání lékařskou posudkovou službou, kdy musí být uvedené údaje korelovány s objektivním posudkově medicínským podkladem. Žalovaný dále konstatuje, že PK MPSV vychází jak ze zdravotní dokumentace, tak z výsledku sociálního šetření, které ale není lékařským vyšetřením, pouze sběrem anamnestických údajů a popisem situace zjištěné v domácnosti posuzované osoby, tudíž zahrnuje i další skutečnosti, které nejsou obsahem lékařských zpráv.
17. Ke skutečnostem uvedeným v písemných vyjádřeních zmocněnce týkajících se toho, že zmocněnec nesouhlasí s tím, že PK MPSV odkazuje ve svých posudcích na šetření ze dne 7. 8. 2019, ač bylo toto šetření podkladem rozhodnutí Úřadu práce, které bylo žalovaným zrušeno a Úřad práce byl žalovaným zavázán k provedení nového sociálního šetření, žalovaný uvedl, že Úřad práce dne 4. 3. 2020 provedl nové sociální šetření. Součástí spisové dokumentace a jedním z podkladů pro posouzení zdravotního stavu účastníka řízení PK MPSV (a OSSZ) jsou nicméně oba záznamy o provedeném sociálním šetření. Žalovaný dále sděluje, že PK MPSV koreluje sociální šetření s objektivně zjištěným zdravotním stavem těžkého funkčního dopadu až úplného postižení.
18. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně byla přítomna jednání PK MPSV dne 13. 1. 2021. K dalším jednáním nebyla žalobkyně zvána, jelikož spisová dokumentace byla dostatečná k projednání a přijetí posudkového závěru. Žalovaný tak zhodnotil, že mezi podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodování. Vyhodnotil, že byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí o odvolání, a proto rozhodl na základě nového posouzení zdravotního stavu účastníka řízení ze dne 11. 11. 2020, 13. 1. 2021, 24. 3. 2021 a 16. 6. 2021, kdy byl PK MPSV zhodnocen v rozsahu potřebném pro účely odvolacího řízení a nové posouzení závislosti účastníka řízení bylo stanoveno na základě dostatečně doložené a v průběhu odvolacího řízení doplněné zdravotní dokumentace a na základě objektivního vyšetření účastníka řízení na jednání PK MPSV dne 13. 1. 2021.
19. Pro účely hodnocení závislosti osoby bylo rovněž zhodnoceno provedené sociální šetření ze dne 7. 8. 2019 a 4. 3. 2020, kdy byla zjišťována schopnost samostatného života žalobkyně v jejím přirozeném sociálním prostředí. Z hlediska zákona o sociálních službách je podpůrným prostředkem při posuzování stupně závislosti posudkovými lékaři. Bylo prováděno formou pozorování a rozhovoru s účastníkem řízení. Sociální pracovník při svém hodnocení vycházel z informací, které získal v aktuálním časovém úseku samotného provádění sociálního šetření.
20. Proto po prostudování těchto posudků dospěl žalovaný k závěru, že posudkový závěr lze považovat za úplný a přesvědčivý. Žalovaný tak konstatuje, že posudky PK MPSV

byly vypracovány ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání a k doloženým skutečnostem. Z posudků je zřejmé, z čeho PK MPSV při jejich vypracování vycházela, jak podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila. Posudky byly vypracovány komisí v řádném složení a obsahují odůvodnění míry závislosti účastníka řízení. Proto bylo odvolání zamítnuto jako nedůvodné.

III. Žaloba

21. V žalobě ze dne 10. 9. 2021 uvedla žalobkyně následující žalobní body. Žalobkyně považuje za nesprávné skutkové zjištění žalovaného, že žalobkyně je omezena ve zvládání 8 základních životních potřeb a je tedy osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve III stupni, což neodpovídá skutečnosti. Žalobkyně setrvává na tom, že je osobu omezenou ve zvládání 9 základních potřeb.
22. Za zásadní vadu považuje žalobkyně tu skutečnost, že v rámci vypracovaných posudků byla nesprávně posouzena schopnost žalobkyně zvládat základní životní potřebu výkonu fyziologických potřeb. Přitom se za výkon fyziologických potřeb považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Žalobkyně v rámci svých vyjádření opakovaně uváděla, že tuto životní potřebu není schopna zvládat a toto bylo doloženo i celou řadou listin, z nichž bylo možné učinit poměrně jednoznačné závěry, které posudkovou komisí nebyly vyvráceny. Žalobkyně se domnívá, že posudky jsou nepřezkoumatelné, příp. jsou bagatelizovány některé podklady bez toho, aniž by PK MPSV tyto závěry ověřila či doplnila.
23. V tomto ohledu konkrétně poukázala na nález psychologky PhDr. H. ze dne 7. 1. 2021 (není schopna utřít po stolici, je zde dán problém s močením, když nedojde k probuzení žalobkyně, dojde k jejímu pomočení, současně je zde dokumentován i problém žalobkyně s menstruací) a zpráva základní školy ze dne 25. 1. 2021 (stran výkonu fyziologické potřeby). I z vyjádření otce žalobkyně a záznamu sociálního šetření je patrné, že dohled nad provedením očisty po použití toalety je nutný.
24. Dále žalobkyně namítla, že nebylo aplikováno ustanovení § 1 odst. 4 a § 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., a to ve vztahu k základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby. Je nepopiratelné, že výměna menstruačních pomůcek spadá do kategorie, kdy jde o životní potřebu realizovanou s danou pravidelností, jakož i očista po použití toalety. Výklad učiněný žalovanou a komisí jde zcela proti smyslu zákona a výměna menstruačních pomůcek je činností podřaditelnou pod výkon fyziologické potřeby, neboť jde o používání hygienické pomůcky, což žalobkyně sama není schopna vzhledem k svému zdravotnímu stavu.
25. Dále žalobkyně namítla, že nebyla přizvána k jednání PK MPSV, ačkoliv se tohoto práva opakovaně dožadovala. Proto je napadené rozhodnutí zatíženo vadou, neboť posouzení zdravotního stavu bylo provedeno tzv. od stolu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 29. 3. 2018, sp. zn. 1 Ads 124/2017).

26. V závěru se žalobkyně vyjádřila k efektu posudku PK MPSV v Praze, který oproti posudkům PK MPSV v Brně posoudil platnost závěrů posouzení jako časově omezenou. Žalobkyně je tak vesměs vydána na milost posudkové službě, kdy je zde opakovaně (ve všech předchozích posudcích) vyloučena možnost zlepšení, avšak nyní je tato možnost předpokládána. Toto pouze dokládá absolutní nepředvídatelnost a neobjektivitu posudkové služby, kdy dochází vesměs k nahodilým změnám oproti původním závěrům. Dále uvedla, že tato komise psychologické vyšetření žalobkyně neprovedla a současně snižuje váhu vyšetření psychologem žalobkyně a dalších předložených zpráv. Není tak zřejmé, jaké vyšetření specialistou má být podkladem pro závěry komise.
27. S ohledem na výše uvedené má žalobkyně za to, že je nutné vypracovat znalecký posudek znalcem za účelem zcela jasného a přesvědčivého vymezení rozsahu zvládání či nezvládání sporných životních potřeb žalobkyně, příp. další posudek PK MPSV.
28. Z uvedených důvodů navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika

29. Ve svém **vyjádření** k žalobě ze dne 2. 11. 2021 žalovaný zejm. poukázal na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí.
30. K samotným žalobním námitkám žalovaný zdůraznil, že zdravotní stav žalobkyně byl v řízení před žalovaným přezkoumán celkem čtyřikrát se shodným výsledkem (včetně přezkumu v rámci srovnávacího posudku), přičemž PK MPSV vždy zohlednila předloženou zdravotnickou dokumentaci v možném zákonném rozsahu.
31. K žalobkyní namítaným nedostatečně zohledněným zprávám (nález PhDr. H. ze dne 7. 1. 2021 a zprávy základní školy ze dne 25. 1. 2021) se PK MPSV vyjádřila mj. ve svém posudku ze dne 16. 6. 2021, kde uvedla konkrétní skutečnosti z namítaných podkladů a tyto podrobně zohlednila v rámci hodnocení základní životní potřeby „výkon fyziologické potřeby“. Pokud jde o vyjádření otce žalobkyně a závěry sociálního šetření, byly podle žalovaného dostatečně zohledněny a objektivizovány posuzujícími lékaři.
32. Co se týká vyšetření žalobkyně, žalovaný uvedl, že byla vyšetřena při jednání PK MPSV dne 13. 1. 2021, a to specializovanými lékaři z oboru psychiatrie. Účast posuzované osoby není nezbytnou náležitostí posudkového jednání a posouzení zdravotního stavu. Účast žalobkyně při dalších posudkových jednáních dne 24. 3. a 16. 3. 2021 tedy nebyla nutná.
33. Žalovaný dále k ostatním námitkám žalobkyně uvedl, že posudky PK MPSV považuje za přezkoumatelné a nesouhlasí s tím, že by některé podklady PK MPSV bagatelizovala. Pokud se týká vnitřní rozpornosti závěrečného posudku PK MPSV, resp. omezení jeho platnosti, bylo srozumitelně zdůvodněno s ohledem na míru postižení při adaptivním chování žalobkyně, kdy vlivem další péče na její straně lze

v budoucnu dosáhnout zvládnutí některých aktivit, a to i při neměnnosti neléčitelnosti samotného základního postižení.

34. Žalovaný má tedy za to, že v řízení ve věci žalobkyně nedošlo k žádnému pochybení, rozhodnutí žalovaného nemá žádné vady, a žaloba proto není důvodná.
35. Ve stručné **replíce** ze dne 4. 1. 2022 žalobkyně vyjádřila svůj nesouhlas se stanoviskem žalovaného. Podle jejího názoru množství vypracovaných posudků pouze dokládá, že rozhodnutí žalovaného je zmatečné, když PK MPSV byly posudky opakovaně vráceny k přepracování. K účasti při posudkovém jednání dne 13. 1. 2021 jednání dne 13. 1. 2021 se účastnila, avšak již dne 25. 1. 2021 žalobkyně namítala, že ji není zřejmé, jak provedené šetření před posudkovou komisí mělo objasnit její stav, když jednání v délce maximálně 15 minut se omezilo pouze na to, že žalobkyni byly položeny přibližně 4 otázky, bez provedení jakýchkoliv testových metod apod. I z laického pohledu není absolutně jasné, jak tímto povrchním vyšetřením mohla komise dojít k jakémukoliv závěru, a přitom nezohlednit jí předloženou zprávu psychologky. Ve složení komise pak byl uveden MUDr. I. P. – odbornost psychiatrie, přičemž v posudkovém hodnocení je uvedeno, že žalobkyně byla vyšetřena psychologem. Žalobkyně dále připomněla, že právě ve svých třech posudcích (doplněních) bylo PK MPSV konstatováno, že stav žalobkyně je trvale neměnný, tak ve čtvrtém posudku již zaujímá komise odlišný názor s odkazem na nové údaje. Není přitom zřejmé, o jaké nové údaje se má jednat a současně je zarážející, že v žádném z dříve vypracovaných posudků tento názor ani náznakem nezazněl. Žalobkyně setrvala na názoru, že je osobu omezenou ve zvládnutí 9 základních potřeb, s tím že žalovaný nesprávně posoudil schopnost žalobkyně zvládat základní životní potřebu výkonu fyziologických potřeb.

V. Správní spis

36. V prvostupňovém zahájeném z úřední povinnosti ve věci opětovného posouzení nároku a výše poskytovaného příspěvku na péči (důvodem bylo skončení platnosti posudku ke dni 30. 6. 2019) bylo provedeno nejprve sociální šetření ze dne 7. 8. 2019, u něhož byla žalobkyně osobně přítomna. Pohovor byl veden s ní a jejím otcem. Ohledně výkonu fyziologické potřeby se uvádí, že *„na WC dojde včas, očistu zvládá sama, při menstruaci musí otec hlídat výměnu vložek.“*
37. Podle posudku OSSZ Znojmo ze dne 4. 9. 2019 žalobkyně nezvládala a potřebovala pomoc při 4 základních životních potřebách (orientace, komunikace, osobní aktivity, péče o domácnost). Na základě toho byl příspěvek na péči snížen prvotním prvostupňovým rozhodnutím ze dne 13. 11. 2019, které bylo k odvolání žalobkyně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 1. 2020. V závazném právním názoru žalovaný uvedl, že se prvostupňový orgán nevypořádal řádně s provedeným sociálním šetřením, jakož i vytkl absenci řádného zdůvodnění zvládaných základních životních potřeb. Na základě toho bylo provedeno sociální šetření dne 4. 3. 2020, při němž bylo zjištěno, že ohledně výkonu fyziologické potřeby *„na WC dojde včas, očistu zvládá sama, ale otec ji kontroluje – ne vždy vykoná úkon dostatečně – dohled nutný. Při menstruaci musí otec hlídat výměnu vložek – nechápe, že si je musí měnit pravidelně.“*

38. Na základě nového posudku OSSZ Znojmo ze dne 16. 3. 2020 byla shledána rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu středně těžká mentální retardace s IQ 46-44 v kombinaci s poruchou expresivní složky řeči s mnohočetnými dysláliemi, je orientována pouze vlastní osobou s afektivním chováním. Jako nezvládané bylo uznáno celkem 7 základních životních potřeb, nikoliv však výkon fyziologické potřeby s tím, že „výměna menstruačních vložek není každodenní úkon“. Na žádost prvostupňového orgánu byl vypracován ještě další posudek OSSZ Znojmo ze dne 18. 5. 2020 a ještě jeden posudek ze dne 18. 6. 2020 se stejným závěrem, v němž se mj. uvádí, že *osoby s takovým postižením od 15. roku věku zpravidla disponují dostatečnými schopnostmi a dovednostmi v oblasti péče o svou osobu, v tomto případě stravování a výkon fyziologické potřeby, aby danou základní životní potřebu zvládly*. Na základě těchto podkladů bylo vydáno dne 11. 8. 2020 prvostupňové rozhodnutí ve věci.
39. V odvolacím řízení byl vypracován posudek PK MPSV ze dne 11. 11. 2020, přičemž v komisi zasedal odborný psychiatr MUDr. I. P. V podkladové zdravotní dokumentaci se uvádí psychologický nálezní PhDr. H. ze dne 12. 6. 2019. Žalobkyně byla uznána jako závislá stran výkonu osmi základních životních potřeb (tzn. III. stupeň závislosti), ale jako zvládané byly hodnoceny základní životní potřeby mobility a výkonu fyziologické potřeby s odůvodněním, že nejsou dány duševní, zrakové ani motorické poruchy objektivně bránící této schopnosti (je dokumentován včasný příchod na WC, zaujetí vhodné polohy, vyprázdnění a provedení očisty). Pomoc otce při výměně vložek při menstruaci nelze zohlednit, neboť nejde o pomoc každodenní. Zlepšení základních životních potřeb PK MPSV nepředpokládá, a proto platnost posudku nebyla omezena.
40. Žalobkyně doplnila do spisu zprávu PhDr. Š. H. ze dne 7. 1. 2021 o kontrolním pedopsychologickém vyšetření, z níž plyne, že žalobkyně je odkázána na péči jiné osoby, je konstatována středně těžká mentální abnormalita, je nutný celodenní dohled nad jejím chováním a nutná asistence při sebeobslužných úkonech (v části osobní anamnéza se uvádí, že se nezvládne utřít po stolici).
41. Následně byl vypracován další posudek PK MPSV v Brně ze dne 13. 1. 2021, a to ve stejném složení komise. Žalobkyně byla přítomna posudkovému jednání a byla vyšetřena přísedícím psychiatrem (na s. 3 posudku se uvádí formulace „psychologem“). K výkonu fyziologické potřeby PK MPSV konstatovala, že tíže defektu umožňuje při správné výchově samostatné zvládnutí používání WC, včetně očisty. PK MPSV zdůraznila, že posuzovaná je kontinentní a netrpí žádným pohybovým postižením ani postižením pánevního dna či organickým postižením mozku.
42. Následně žalobkyně v rámci svého vyjádření ke druhému posudku PK MPSV doložila do spisu zprávu z Praktické školy Znojmo ze dne 25. 1. 2021, kterou navštěvuje. Následně bylo vyžádáno druhé doplnění posudku PK MPSV v Brně ze dne 24. 3. 2021, přičemž označenou zprávu měla PK MPSV k dispozici. Dále také měla k dispozici kompletní zdravotnickou dokumentaci. V posudkovém hodnocení se uvádí, že namítanou očistu po výkonu fyziologických potřeb by měla zvládnout vykonat, není

ani rozporováno používání toaletního papíru po vykonání potřeby. Dále PK MPSV poukázala na odpovídající mentální věk žalobkyně při středně těžké mentální retardaci (6-9 let), což koresponduje s doloženými schopnostmi, kdy každodenní pomoc při výkonu fyziologické potřeby nutná není. PK MPSV odkazuje také na nové sociální šetření u schopnosti provedení výkonu fyziologické potřeby (absence nové příčiny či onemocnění vyvolávajících změnu funkčních schopností). Okolnosti výměny absorpčních pomůcek při menstruaci podle názoru PK MPSV nepatří mezi úkony posudkově hodnotitelné, neboť nejde o každodenní potřebu. Posuzovaná je aktuální kontinentní a nepoužívá pleny. PK MPSV setrvala na hodnocení žalobkyně jako závislé ve III. stupni závislosti na pomoci jiné osoby.

43. Na základě vyjádření žalobkyně ke druhému doplňujícímu posudku PK MPSV v Brně požádal žalovaný o zpracování tzv. srovnávacího posudku PK MPSV v Praze. Tento posudek byl vypracován ze dne 16. 6. 2021 v nepřítomnosti žalobkyně a jejího zmocněnce podle posudkové dokumentace. PK MPSV konstatovala, že provedla nové celkové posouzení zdravotního stavu žalobkyně a otázky její závislosti na péči jiné osoby s tím, že provedla korelaci subjektivních údajů a sociálního šetření s objektivně zjištěným stavem. Ke sporné základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby PK MPSV v Praze uvedla, že pokud v minulosti byla uznána tato základní životní potřeba za nezvládanou (2013), nelze automaticky předpokládat její uznání i v současné době. PK MPSV hodnotila závěry zprávy psycholožky PhDr. H. ze dne 7. 1. 2021 s tím, že závěry o trvalé asistenci při sebeobslužných úkonech jsou obecným vyjádřením, které není nijak podstatně konkretizováno. Dále komise konfrontovala závěry psycholožky se zprávou o sociálním šetření ze dne 4. 3. 2020. Na konkrétní potíže je odkazováno v této zprávě výhradně v oddílu osobní anamnézy postavené na údajích od doprovodu posuzované. Není úkolem psychologa hodnotit posudkové indikace ve věci posuzování za účelem zjištění stupně závislosti, podstatné je vyšetření specialisty. Jakkoliv podle vyjádření třídní učitelky z Praktické školy ze dne 25. 1. 2021 je třeba dopomoci s očístou, podle záznamu o sociálním šetření je posuzovaná očisty schopna (zvládá ji sama), ale otec ji kontroluje, protože ne vždy vykoná očistu dostatečně. Občasné selhání v kvalitě provedení očisty není posudkovým kritériem. Ze zdravotnické dokumentace nevyplývá medicínský podklad, proč by neměla být žalobkyně schopna nácviku očisty. Mohou nastat situace, kdy dojde k frekventnímu nezvládání některé z oblastí základních životních potřeb, tedy v rámci sebeobsluhy (akutní nemoc či stres).
44. K používání menstruačních pomůcek PK MPSV v Praze uvedla, že žalobkyně neužívá každodenní inkontinenční pomůcky. Výměna menstruačních vložek není každodenní potřebou, a proto ji nelze uznat, jakkoliv jde o opakující se záležitost. Komise stanovila platnost posudku omezeně, neboť předpokládá v budoucnu zásadní potíže v oblasti péče o domácnost a v oblasti osobních aktivit, ale naproti tomu stran oblékání a obouvání či stravování existuje předpoklad pozitivního vývoje. Doba platnosti posudku byla stanovena do 30. 6. 2024.
45. K závěrům tohoto posudku podala žalobkyně své vyjádření ze dne 8. 7. 2021. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

46. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Krajský soud rozhodl ve věci bez nařízení ústního jednání, neboť s tím oba účastníci souhlasili a potřeba nařízení jednání nevyplynula najevo.
47. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel ze správních spisů předložených žalovaným a prvostupňovým správním orgánem.
48. Žaloba **není důvodná**.
49. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“). Východiskem je samotný pojem závislost (§ 8 zákona o sociálních službách), jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách, který definuje tento pojem jako zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
50. Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku pak dle ust. § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost se nehodnotí.
51. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Podle ust. § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné osoby postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá byť jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v této příloze.
52. Mezi účastníky je předmětem sporu *in concreto* posouzení základní životní potřeby – výkon fyziologické potřeby. Základní životní potřeba výkonu fyziologické potřeby je v příloze č. 1 písm. g) citované vyhlášky vymezena tak, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. *včas používat WC*, 2. *zaujmout vhodnou polohu*, 3. *vyprázdnit se*, 4. *provést očistu*, 5. *používat hygienické pomůcky*.
53. Správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči se vyznačuje tím, že rozhodující důkaz představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již

opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovodil, že „se jedná sice o tzv. *povinný důkaz*, nicméně nikoliv o *závazné stanovisko* či *závazný podklad rozhodnutí*. Posudek podléhá *hodnocení správního orgánu*, jeho *správnost není nikterak presumována*. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku *nepodléhají hodnocení správních orgánů*, neboť k tomu *nemají správní orgány odborné lékařské znalosti*, *nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení*, a tudíž i *správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti*“ (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či rozsudek téhož soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz).

54. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující argumentaci. Žaloba brojí proti napadenému rozhodnutí z důvodu věcné nesprávnosti posouzení odborné otázky stupně závislosti žalobkyně na péči či dohledu jiné fyzické osoby. Tento závěr žalovaného se opírá o velmi bohatý posudkový materiál, neboť jak v prvostupňovém řízení, tak i v řízení odvolacím bylo vypracováno několik posudků v otázce stupně závislosti žalobkyně na péči jiné fyzické osoby, a to včetně tzv. srovnávacího posudku PK MPSV, pracoviště v Praze.
55. Pokud žalobkyně namítla, že posudky jsou nepřezkoumatelné, příp. jsou bagatelizovány některé podklady bez toho, aniž by PK MPSV závěry ověřila či doplnila, krajský soud tento názor nesdílí. Všechny posudky vypracované PK MPSV v Brně (11. 11. 2020, 13. 1. 2021, 24. 3. 2021) a také srovnávací posudek PK MPSV v Praze se podle názoru krajského soudu zakládají na objektivní posudkové analýze předložených podkladů (lékařských zpráv). Druhý posudek PK MPSV v Brně ze dne 13. 1. 2021 zahrnoval též vyšetření žalobkyně při jednání komise přísedícím psychiatrem MUDr. P. Pokud žalobkyně namítá, že se v posudku mylně uvádí, že šlo o provedení „psychologického“ vyšetření, je to samozřejmě správná výtku. Nicméně tuto chybu ve formulaci textu posudku lze zcela zřejmě chápat jako chybu v psaní, která je z kontextu jednoznačně odstranitelná. Tato chyba nezakládá žádné materiální pochyby o tom, jaké vyšetření při jednání komise žalobkyně absolvovala. Kromě toho PK MPSV vycházela vždy z veškerých relevantních – předložených lékařských i jiných zpráv a odborných vyjádření (psychologický nálezn, zpráva ze školy – viz dále). PK MPSV v Brně při druhém doplňujícím posudku měla k dispozici též úplnou zdravotnickou dokumentaci praktického lékaře. Krajský soud se tedy neztotožňuje s názorem o nepřezkoumatelnosti či vadnosti předložených posudků PK MPSV.
56. K navazující námitce, že žalobkyně nebyla přizvána k jednání PK MPSV, se krajský soud rovněž ztotožňuje s názorem žalovaného, že jedna účast u jednání komise dne 13. 1. 2021 je zcela dostačující. K otázce potřebnosti či vhodnosti osobního prošetření posuzované osoby v posudkové komisi je třeba odkázat na názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 – 7 nebo ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 63/2013 – 46. V rozsudku č. j. 4 Ads 82/2011 - 7 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu*“. Pokud by osobní vyšetření posuzované osoby nemohlo přinést změnu ve zjištěném stavu, není nutné takové vyšetření provést. Vyšetření posuzovaného při jednání komise je jedním z prostředků pro zjištění

skutkového stavu. Nelze tedy argumentovat tak, že posouzení žalobkyně proběhlo pouze „od stolu“, ale bylo založeno i na psychiatrickém vyšetření při jednání komise. Krajský soud dodává, že není ani obvyklé, aby byla posuzovaná osoba v případě zpracování doplňujících či srovnávacích posudků znovu přítomna posudkovému jednání.

57. Za zásadní vadu považuje žalobkyně tu skutečnost, že rámci vypracovaných posudků byla nesprávně posouzena schopnost žalobkyně zvládat základní životní potřebu výkonu fyziologických potřeb. K tomu krajský soud uvádí, že tento názor nesdílí, a to z následujících důvodů. Žalobkyně se v tomto ohledu odvolává především na záznamy ze sociálního šetření, které bylo v průběhu správního řízení provedeno hned dvakrát. Pokud soud vyjde z explicitní dikce záznamů o provedených šetřeních, při prvním šetření dne 7. 8. 2019 („očistu zvládne sama, při menstruaci musí otec hlídat výměnu vložek“), přičemž v záznamu o druhém sociálním šetření ze dne 4. 3. 2020 se objevuje sdělení, že i při výkonu očisty je třeba na žalobkyni dohlížet. Tyto formulace byly opakovaně předmětem posudkového hodnocení PK MPSV v Brně i PK MPSV v Praze, přičemž obě komise se shodly na tom, že samotný dohled nad výsledkem samostatně provedené aktivity (tzn. provedení očisty po výkonu fyziologické potřeby) není důvodem pro nezvládnutí celé základní životní potřeby jako takové. Obě PK MPSV se také shodly na tom, že ohledně výměny menstruačních vložek nejde o každodenní aktivity spojené s fyziologickou potřebou, přičemž nelze menstruační vložky srovnávat s inkontinenčními pomůckami.
58. Krajský soud považuje tuto argumentaci za racionální, přiléhavou a přesvědčivou. Žalobkyni lze nepochybně přisvědčit v tom směru, že v případě závěru o nezvládnutí této dílčí aktivity (tzn. očisty po výkonu fyziologické potřeby) by bylo na místě usuzovat na nezvládnutí celé základní životní potřeby (§ 1 odst. 4 ve spojení s § 2a citované vyhlášky). Posudky OSSZ Znojmo a PK MPSV však přesvědčivě zdůvodnily, proč v tomto případě nenacházejí v klinickém obrazu žalobkyně medicínský korelát pro nezvládnutí základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby. Samotný dohled či kontrola, které se sice mohou jevit jako vhodné, avšak nemusí být zcela nezbytné pro zvládnutí očisty, pak nezakládá nezvládnutí základní životní potřeby. Z pohledu krajského soudu nemohl žalovaný učinit více pro to, aby rozpor vytvořený opakovanými námitkami žalobkyně vůči závěrům jednotlivých posudků odstranil. Pokud žalovaný po vypracování předmětných posudků vycházel z jejich souladných závěrů ohledně základní životní potřeby – výkonu fyziologické potřeby, postupoval zákonně a správně.
59. Co se týká hodnocení nálezu psychologky PhDr. H. ze dne 7. 1. 2021, krajský soud má za to, že posudky PK MPSV se tímto nálezem zcela korektně zabývaly a komise v nich srozumitelně vyložila svůj názor. Krajský soud zcela souhlasí s tím, že psychologka PhDr. H. stran aspektů výkonu fyziologické potřeby nemohla jinak, než vycházet ze sdělených skutečností. Není ani úkolem psychologa zabývat se medicínskými příčinami problémů s výkonem fyziologické potřeby. Tato tvrzení jsou také pouze v části „osobní anamnéza“, tudíž je nelze vykládat jako závěry psychologického vyšetření. Pokud se týká zprávy základní školy ze dne 25. 1. 2021 (stran výkonu fyziologické potřeby), i zde se uvádí v deskripci chování žalobkyně ve

školním prostředím, že potřebuje dohled nad zvládáním výkonu fyziologické potřeby. Zde je však zapotřebí poukázat na to, že tento dohled neodpovídá důsledkům prokázaných postižení žalobkyně, jak komise přesvědčivě zdůvodnila. Podle jejího názoru není důvod, aby žalobkyně výkon fyziologické potřeby neovládla sama. Krajský soud tedy uzavírá, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně neovládala výkon fyziologické potřeby v přijatelném standardu.

60. Ohledně zvládání či nezvládání výměny menstruačních vložek byly posudky zcela přezkoumatelné a shodně uzavřely, že to není záležitost každodenní. Krajský soud sice považuje toto posouzení za hraniční, ale zdůvodněné a akceptovatelné. „Používání hygienických pomůcek“, které tvoří pátou aktivitu spojenou s výkonem fyziologické potřeby, z hlediska svého jazykového rozsahu nepochybně zahrnuje i používání menstruačních vložek, k jejichž výměně obvykle dochází na toaletě a při výkonu fyziologické potřeby. Jinak je ovšem třeba zdůraznit, že od výkonu fyziologické potřeby (tedy močení a stolice) se z biologického pohledu menses značně odlišuje právě svou nepravidelností a specifickou povahou (je spojen s aktivitou dělohy jako ženského pohlavního ústrojí v určitém období života ženy). Tudíž z medicínského pohledu vyhlíží názor PK MPSV zcela logicky, neboť používání menstruačních vložek je spíše analogií užívání kupř. toaletního papíru, plen či inkontinentních vložek.
61. Ohledně posudku PK MPSV v Praze ze dne 16. 6. 2021, který byl tzv. srovnávacím posudkem, což znamená, že žalovaný požadoval kompletní celkové posouzení otázky závislosti žalobkyně na péči jiné fyzické osoby, krajský soud nesdílí stanovisko žalobkyně, že je posudek nepředvídatelný jen kvůli tomu, že časově limituje platnost posudkového závěru. PK MPSV v Praze svůj názor o možném budoucím vývoji zvládání jednotlivých základních životních potřeb srozumitelně zdůvodnila. Přesto je na úvaze žalovaného, zda se v tomto ohledu pro účely dalších řízení o nároku na příspěvek na péči a jeho výši bude řídit tímto závěrem, anebo zda bude vycházet ze shodných posudků PK MPSV v Brně, které na rozdíl od posudku PK MPSV v Praze dovodily trvalou platnost posouzení v III. stupni závislosti. Srovnávací posudek nepředstavuje „silnější“ důkaz v otázce závislosti osoby na péči. Krajský soud zde připomíná, že v případě pochybností v této skutkové otázce (která jde nad rámec mantinelů soudního přezkumu v této věci) je vhodné vycházet z principu *in dubio mitius*, tedy v pochybnostech ve prospěch žadatele o dávku. Je pak na zvážení samotné žalobkyně, zda se v budoucnu bude domáhat dalších přehodnocení stupně závislosti na péči.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

62. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud neshledal žalobu jako důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
63. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u ě n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. listopadu 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce